

2021 Xitsonga Ririmi ra le kaya Giredi 2 kotara ya 3

Mpfafarhuto wa madyondziselo lowu pfuxetiweke

Swiletelo swa matirhiselo ya kharikhulamu leyi komisiweke ya Ririmi eka mintlawa ya masungulo.

Xiya leswi landzelaka:

1. Kharikhulamu yi katsakanyiwile ku kongoma eka minongoti xidzi na vuswikoti.
2. Hinkwabyo vuswikoti byi andlariwile eka nkarhi lowu nyikiweke. Swikili na vuswikoti swi vuyelerisiwile evhikini ku langutiwile maendleo ya tafula ra nkarhi.
3. Vundzeni byi hangalasiwile hi mavhiki.
4. Hi vhiki ro sungula hi endla leswi dyondziweke eka korata leyi hundzeke, loko xikolo xi vona swi nga ri na nkoka xi nga landzelela xiphokhama hi ku ya hi kotare.
5. Ku fanele ku va na ku hlangana ka tidyondzo hinkwato.
6. Tinhlokomhaka hinkwato ti katsakanyiwile. Migingiriko ya siku leyi pimeriwaka nkarhi yi nga endliwa nkarhi wun`wana na wun`wana esikwiini.
7. Ku hlaya swi fanerile ku kongomisiwa eka leswi landzelaka: **nkarhi lowu pimiweke wa ku hlaya na ku tsala (CAPS)**. Switsundzux leswi swi katsiwile hikuva swi ti komba onge ku na ku kanganyiseka hi matwisiselo ya leswaku swi nga va swi vula yini hi Nkarhi lowu pimiweke wa ku hlaya na ku tsala eka CAPS.
 - Nkarhi lowu pimiweke wa ku hlaya l nkarhi lowu katsakanyiweke swinene (kwalomu ka awara yin`we) laha ku hlaya swin`we na ku tsala swin`we swi endliwa eka timinete ta 15.yi tlhela yi katsiwa eka swikili leswi dyondziwa eka maendleo yak u hlaya swin`we na ku tsala swin`we., endzhaku, ku aka marito na swivulwa swi endliwa eka mimpfumawulo. Leswi swi teka kwalomu ka khume wa timinete. Endzhaku, ku endliwa ku hlaya hi ntlawa, laha vadyondzi va nga aviwa hi ku ya hi vuswikoti bya mahlayelo ya vona. hi nkarhi wa ku hlaya na ku tsala loku pimiweke, ku endliwa masungula leswaku vadyondzi va kuma swikili leswi lavelakaka eka ku hlaya hi vambirhimbirhi, hi un`we un`we na ku tsala hi un`we un`we. Leswi welaka ehandle ka mpimo lowu pimiweke wa ku hlaya na ku tsala.
 - Vundzeni bya swikili na vutivi eka swiphemu swinw`ana swi katsakanyiwa na swin`wana a swi ti yimeli swi ri swoxe.
8. **Swi na nkoka ku hlaya xiyenge xa 2 hikuva xi na mahungu ya madyondziselo.**
9. **Ti ATP ti fanele ku kaneriwa exikolweni leswaku ti kota ku katsakanyiwa na pholisi ya xikolo. Xik: nongonoko wa mimpfumawulo hi wona wu nga ta endla leswaku vadyondzisi va tiva leswaku hi yihi mimpfumawulo leyi va fanelaka ku yi dyondzisa evhikini.**
10. Nkarhi hinkwawo loko vadyondzi va tirha hi ntlawa, ku fanele ku va na ku siya mpfhuka exikarhi ka vadyondzi.
11. Vadyondzisi va fanele va tirhisana na vadyondzisi va ti giredi leti nga hundza (loko swi koteka) ku endlela leswaku va kota ku pfala mavangwa lama nga vaka ma ri kona loko vadyondzi va cinca tigiredi.

SWILETELO SWA MAKAMBELELO:

Makambelelo ya le xikolweni:

Makambelelo ya endliwa nkarhi hinkwawo loko ku dyondzisiwa.

- . Ku kambela a swi yimi eka tidyonzo ta le hanshi.
- Swi kambelwana swi fanele ku endliwa hi ntirho lowu nga dyondzisiwa ntsena.
- Xiyenge xa 4 lexi nga pfuxetiwa xi fanele ku tirhisiwa eka makambelelo.

Pulani ya lembe ya madyondziselo - Kotara ya 3: Xitsonga ririmi ra le kaya Giredi 2: 2021

Kotara 349 wa masiku	Vhiki1	Vhiki 2	Vhiki 3	Vhiki 4	Vhiki 5	Vhiki 6	Vhiki 7	Vhiki 8	Vhiki 9	Vhiki 10
TINHLONKOMHAKA TA XIPHOKHAMA	Ku yingisela na ku vulavula Mpimohansi: 45 wa timinetse hi vhiki (3 x 15 wa timinetse) Mpimohenhla: awara yin'we hi vhiki (4 x 15 wa timinetse)									
VUNDZENI /MINONGOTI/ VUSWIKOTI	<ul style="list-style-type: none"> • U vulavula hi mintokoto ya yena n'wini na hi mahungu yo tala yo angarhela. Xik: ku rungula mahungu. • U hlamusela misavu ana switekatekisano hi vuanakanyo bya xiyimo xa le henhla. • Mudyondzi u yingisela hi ndzandzelelano wa swivutiso kutani a angula ehenhla ka swona hi mfanelo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u yingisela handle ka ku kavanyeta van'wana a ri karhi a kombisa na xichavo eka xivulavuri, na ku vutisa swivutiso swo twisisa mhaka. • U vulavula hi mintokoto ya yena n'wini na hi mahungu yo tala yo angarhela. Xik: ku rungula mahungu. • Mudyondzi u teka xiave eka minkanerisano a vutisa no hlamula swivutiso. • U ringanyeta swintshuxo eka xiphiko xo karhi ngopfungopfu eka dyondzo ya Matematiki. • U yingisela switori kutani a kumbetela mahetelelo ya swona, kumbe a tiendlela mahetelelo ya yena n'wini ya xitori. • U hlamusela switori swo olova ku ya hi tithoni ta swona na matlakukelo yo hambanahambana ya rito. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u yingisela handle ka ku kavanyeta van'wana a ri karhi a kombisa na xichavo eka xivulavuri, na ku vutisa swivutiso swo twisisa mhaka. • U vulavula hi mintokoto ya yena n'wini na hi mahungu yo tala yo angarhela. Xik: ku rungula mahungu. • Mudyondzi u teka xiave eka minkanerisano a vutisa no hlamula swivutiso. • U ringanyeta swintshuxo eka xiphiko xo karhi ngopfungopfu eka dyondzo ya Matematiki. • Mudyondzi u yingisela hi ndzandzelelano wa swivutiso kutani a angula ehenhla ka swona hi mfanelo. • U hlamusela switori swo olova ku ya hi tithoni ta swona na matlakukelo yo hambanahambana ya rito. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u yingisela handle ka ku kavanyeta na van'wana a ri karhi a kombisa na xichavo eka xivulavuri, na ku vutisa swivutiso swo twisisa mhaka. • U vulavula hi mintokoto ya yena n'wini na hi mahungu yo tala yo angarhela. Xik: ku rungula mahungu. • Mudyondzi u teka xiave eka minkanerisano a vutisa no hlamula swivutiso. • U ringanyeta swintshuxo eka xiphiko xo karhi ngopfungopfu eka dyondzo ya Matematiki. • U tirhisa ntivomarito lowu engetelekeke loko a vulavula. • U tirhisa ririmi leri faneleleke na vanhu vo hambanahambana tanihi ku inthavhiyiwa vanhu vo hambanahambana. • U teka xiave eka swiyimo swo hambana hambana. Xikombiso ku hlaya mahungu. 	<ul style="list-style-type: none"> • U vulavula hi mintoto ya yena n'wini na hi mahungu yo tala yo angarhela. Xik: ku rungula mahungu. • Mudyondzi u teka xiave eka minkanerisano a vutisa no hlamula swivutiso. • U ringanyeta swintshuxo eka xiphiko xo karhi ngopfungopfu eka dyondzo ya Matematiki. • U tirhisa ntivomarito lowu engetelekeke loko a vulavula. • U hlamusela misavu ana switekatekisano hi vuanakanyo bya xiyimo xal le henhla. 	<ul style="list-style-type: none"> • U vulavula hi mintoto ya yena n'wini na hi mahungu yo tala yo angarhela. Xik: ku rungula mahungu. • Mudyondzi u teka xiave eka minkanerisano a vutisa no hlamula swivutiso. • U ringanyeta swintshuxo eka xiphiko xo karhi ngopfungopfu eka dyondzo ya Matematiki. • U tirhisa ntivomarito lowu engetelekeke loko a vulavula. • U hlamusela misavu ana switekatekisano hi vuanakanyo bya xiyimo xal le henhla. 	<ul style="list-style-type: none"> • U vulavula hi mintoto ya yena n'wini na hi mahungu yo tala yo angarhela. Xik: ku rungula mahungu. • Mudyondzi u teka xiave eka minkanerisano a vutisa no hlamula swivutiso. • U ringanyeta swintshuxo eka xiphiko xo karhi ngopfungopfu eka dyondzo ya Matematiki. • U tirhisa ntivomarito lowu engetelekeke loko a vulavula. • U hlamusela misavu ana switekatekisano hi vuanakanyo bya xiyimo xal le henhla. 	<ul style="list-style-type: none"> • U vulavula hi mintoto ya yena n'wini na hi mahungu yo tala yo angarhela. Xik: ku rungula mahungu. • Mudyondzi u teka xiave eka minkanerisano a vutisa no hlamula swivutiso. • U ringanyeta swintshuxo eka xiphiko xo karhi ngopfungopfu eka dyondzo ya Matematiki. • U tirhisa ntivomarito lowu engetelekeke loko a vulavula. • U hlamusela misavu ana switekatekisano hi vuanakanyo bya xiyimo xal le henhla. 	<ul style="list-style-type: none"> • U vulavula hi mintoto ya yena n'wini na hi mahungu yo tala yo angarhela. Xik: ku rungula mahungu. • Mudyondzi u teka xiave eka minkanerisano a vutisa no hlamula swivutiso. • U ringanyeta swintshuxo eka xiphiko xo karhi ngopfungopfu eka dyondzo ya Matematiki. • U tirhisa ntivomarito lowu engetelekeke loko a vulavula. • U hlamusela misavu ana switekatekisano hi vuanakanyo bya xiyimo xal le henhla. 	<ul style="list-style-type: none"> • U vulavula hi mintoto ya yena n'wini na hi mahungu yo tala yo angarhela. Xik: ku rungula mahungu. • Mudyondzi u teka xiave eka minkanerisano a vutisa no hlamula swivutiso. • U ringanyeta swintshuxo eka xiphiko xo karhi ngopfungopfu eka dyondzo ya Matematiki. • U tirhisa ntivomarito lowu engetelekeke loko a vulavula. • U hlamusela misavu ana switekatekisano hi vuanakanyo bya xiyimo xal le henhla.

NHLOKOMHAKA YA XIPHOKHAMA	<p style="text-align: center;">NTIVOMPUMAWULO</p> <p style="text-align: center;">Mpimohansi: awara yin'we hi vhiki (4 x 15 wa timinetse); Mpimohenhla: awara yi1 15 hi vhiki (5 x 15 wa ti minetse)</p> <p style="text-align: center;">Ku tirhisa switatisi ku aka na ku ava marito.</p> <p style="text-align: center;">Ku ya emahlweni hi swanomo hi lemuka mintirho yo aka na ku ava marito hi nomo na hi ku peletela.</p>					
VUNDZENI /MINONGOTI/ VUSWIKOTI	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u lemuka nkatsakanyo wa switatisi swinharhu eku sunguleni ka marito. Swikombiso: ngh-ala; ntl-awa; nhl-ongwe na tih-ava; nts-umbu;tsh-ova na man'wana. U lemuka kwalomu ka marito mantswaha lama nga na switwari swimbirhi. Swikombiso: ie tanihi le ka muendzi, uo tanihi le ka muonhi; tanihi le ka tiolola; na man'wana. U hlaya marito lawa ama dyondzeke eka tidyondzo ta mimpfumawulo eswivulweni na le ka switshuriwa swin'wana. U dyondza ku peleta marito yo ringana khume hi vhiki ya huma eka tidyondzo ta mimpfumawulo. 	<ul style="list-style-type: none"> U lemuka vuxaka eka mimpfumawulo yo famba hi un'we un'we. U tirhisa switatisi ku aka na ku ava marito. <ul style="list-style-type: none"> Swanomo u pfuxeta vunyingi. U lemuka mpfumawulo wo sungula na mapeletwana yo hetelela. U aka marito hi ku tirhisa switatisi na switwari eka dayagiramu na maletere yo famba hi mambirhi lawa ya dyondzieke eka lembe rero. <ul style="list-style-type: none"> U hlaya marito lawa ama dyondzeke eka tidyondzo ta mimpfumawulo eswivulweni na le ka switshuriwa swin'wana. U dyondza ku peleta marito ya khume hi vhiki ku suka eka mimpfumawulo. 	<ul style="list-style-type: none"> U tiirhisa switatisi ku aka marito ku aka na ku ava marito. U lemuka mpfumawulo wo sungula na wo hetelela. U lemuka switwari swo fana na e-e, aa! U aka marito hi ku tirhisa switatisi na switwari na maletere yo famba hi mambirhi lama va nga madyondza. Ku hlaya marito lawa a ma dyondzeke eka tidyondzo ta mimpfumawulo eswivulweni na le ka switshuriwa swin'wana. U dyondza ku peleta marito yo ringana khume hi vhiki ya huma eka tidyondzo na mimpfumawulo. 	<ul style="list-style-type: none"> U lemuka mipfumawulo yo sungula na yo hetelela. U lemuka switwari swo fana na aa, ee! Ku ntlawahata marito yo toloveleka eka ndyangu wun'we. U aka marito hi ku tirhisa switatisi na switwari na maletere yo famba hi mambirhi lama va nga ma dyondza Ku hlaya marito lawa a ma dyondzeke eka tidyondzo ta mimpfumawulo eswivulweni na le ka switshuriwa swin'wana. U dyondza ku peleta marito yo ringana khume hi vhiki ya huma eka tidyondzo na mimpfumawulo. 	<ul style="list-style-type: none"> U tiirhisa switatisi ku aka marito ku aka na ku ava marito. ku pfuxetiwa vunyingi. Ku ntlawahata marito yo toloveleka eka ndyangu wun'we U aka marito hi ku tirhisa switatisi na switwari na maletere yo famba hi mambirhi lama va nga madyondza Ku hlaya marito lama a ma dyondzeke eka tidyondzo ta mimpfumawulo eswivulweni na le ka switshuriwa swin'wana. U dyondza ku peleta marito yo ringana khume hi vhiki ya huma eka tidyondzo na mimpfumawulo. 	<ul style="list-style-type: none"> u lemuka mimpfumawulo ya maletere mambirhi yo toloveleka. Ku aka marito hi ku tirhisa switatisi na switwari, tlhelo na hi mimpfumawulo ya maletere mambirhi lawa ya dyondziweke.
Tinhlokomhaka ta xiphokhama	<p style="text-align: center;">KU HLAYA</p> <p style="text-align: center;"><i>Swi na nkoka ku hlaya eka ntila wa vu7 wa swiletelo eka papila ro sungula.</i></p> <p style="text-align: center;">Ku hlaya swin'we: Mpimohansi: awara yin'we hi vhiki (3 x 20 wa timinetse); Mpimohenhla:awara yin'we na khume ntlhanu wa timinete (5x 15 wa timinetse)</p> <p style="text-align: center;">Ku hlaya hi ntlawa wo leteriwa:tiawara timbirhi na makume nharhu wa timinetse hi vhiki (2 x 15 wa timinetse hi siku (mintlwawa yi mbirhi hi siku))</p> <p style="text-align: center;">Ku hlaya un'we/ku hlaya hi vambirhi: ka nharhu hi vhiki</p>					
Vundzeni/ Minongoti/ Vuswikoti	Ku hlaya	<ul style="list-style-type: none"> <i>Ku hlaya swin'we: Mudyondzisi a kombisa aka tilasi hinkwayo.</i> <i>Ku hlaya swin'we: <Mudyondzisi u fanele ku endla nkombiso wa mahlayelo lamanene.</i> Dyondzisa vadyondzi ku ti yingisela loko va ri eku hlayeni, eka ku lemuka marito na le ka switshuriwa swin'wana. <i>Vadyondzi va nga dyondzisiwa ku vutisa 'xana hi swona? "xana swi twala kahle"? Kombisa maendlelo yo hlaya swin'we u tlhela u endla tano na le ka ku hlaya hi ntlawa lowu leteriwaka.</i> 				

Ku hlaya swin'we	U hlaya buku na tlilasi hinkwayo swin'we na mudyondzisi kutani va hlamusela ku yelana loku nga kona exikarhi ka xivangelo na mbuyelo wa leswi a swi hlayeke.	<ul style="list-style-type: none"> • U hlaya buku na tlilasi hinkwayo swin'we na mudyondzisi kutani va hlamusela ku yelana loku nga kona exikarhi ka xivangelo na mbuyelo wa leswi a swi hlayeke. • U tirhisa khavhara ya buku ku vhumbha xitshuriwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • U hlaya buku na tlilasi hinkwayo swin'we na mudyondzisi kutani va hlamusela ku yelana loku nga kona exikarhi ka xivangelo na mbuyelo wa leswi a swi hlayeke. • U tirhisa khavhara ya buku ku vhumbha xitshuriwa 	<ul style="list-style-type: none"> • U hlaya buku na tlilasi hinkwayo swin'we na mudyondzisi kutani va hlamusela ku yelana loku nga kona exikarhi ka xivangelo na mbuyelo wa leswi a swi hlayeke. • U tirhisa khavhara ya buku ku vhumbha xitshuriwa 	<ul style="list-style-type: none"> • U hlaya buku na tlilasi hinkwayo swin'we na mudyondzisi kutani va hlamusela ku yelana loku nga kona exikarhi ka xivangelo na mbuyelo wa leswi a swi hlayeke. • U tirhisa khavhara ya buku ku vhumbha xitshuriwa 	U hlaya buku na tlilasi hinkwayo swin'we na mudyondzisi kutani va hlamusela ku yelana loku nga kona exikarhi ka xivangelo na mbuyelo wa leswi a swi hlayeke.
------------------	--	---	--	--	--	--

	☐	☐ U hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla leswi kongomisiweke eka xitshuriwa. "xana mahanyelo ya nghala ya hambanile hi yini na ya kondlo?"	<ul style="list-style-type: none"> • U hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla leswi kongomisiweke eka xitshuriwa. "xana mahanyelo ya nghala ya hambanile hi yini na ya kondlo?" • U nyika mavonelo ya yena eka leswi hlayiweke. 	<ul style="list-style-type: none"> • U hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla leswi kongomisiweke eka xitshuriwa. "xana mahanyelo ya nghala ya hambanile hi yini na ya kondlo?" • U nyika mavonelo ya yena eka leswi hlayiweke. • U lemuka vamavizweni. 	<ul style="list-style-type: none"> • U hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla leswi kongomisiweke eka xitshuriwa. "xana mahanyelo ya nghala ya hambanile hi yini na ya kondlo?" • U lemuka vamavizweni na marito fulara. • U hlamusela mahungu yo olova eka matafula ku na khalendara. 	☐ U hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla leswi kongomisiweke eka xitshuriwa. "xana mahanyelo ya nghala ya hambanile hi yini na ya kondlo?" <ul style="list-style-type: none"> • U hlamusela mahungu yo olova eka matafula ku na khalendara.
Ku hlaya hi ntlawa wo leteriwa.	☐ Mudyondzi u hlayela ehenhla ka xiyimo xa yena eka ku hlaya hi ntlawa loku leteriweka hi mudyondzisi, hileswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya xitori xo fana. A tlhela a sungula t ku ti yingisela loko ari eku hlayeni. U hlaya a ri karhi a engetelela mahlayelo lamanene no kombisa ku lemuka na ku twisisa leswi a swi hlayeke.	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u hlayela ehenhla ka xiyimo xa yena eka ku hlaya hi ntlawa loku leteriweka hi mudyondzisi, hileswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya xitori xo fana. • Mudyondzi u tirhisa marito yo voniwa, mimpfumawulo, nxopoxopo wa ximbangu na xivumbeko swo hlamusela vuswikoti loko ku hlayiwa. • U sungula ku tilawula hi yexe loko a hlaya, hi tlhelo ro tsundzuka no twisisa marito. • U hlaya a ri karhi a engetela mahlayelo lamanene no kombisa leswi a titwisaka xiswona hi leswi a swi hlayeke. • U yisa emahlweni ku vumba ntivomarito lowu voniweke hi nkarhi wo 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u hlayela ehenhla ka xiyimo xa yena eka ku hlaya hi ntlawa loku leteriweka hi mudyondzisi, hileswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya xitori xo fana. • Mudyondzi u tirhisa marito yo voniwa, mimpfumawulo, nxopoxopo wa mbangu na swivumbeko swo hlamusela vuswikoti loko ku hlayiwa. • U sungula ku tilawula hi yexe loko a hlaya, hi tlhelo ro tsundzuka no twisisa marito. • U hlaya a ri karhi a engetela mahlayelo lamanene no kombisa leswi a titwisaka xiswona hi leswi a swi hlayeke. • U yisa emahlweni ku vumba ntivomarito lowu voniweke hi nkarhi wa nongonoko wo hlaya, ku tirhisa maendlelo na matwisiselo ya wona ku ya hi swiyimo swo hambanahambana na nongonoko wa marito lama tirhisiwaka ngopfu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u hlayela ehenhla ka xiyimo xa yena eka ku hlaya hi ntlawa loku leteriweka hi mudyondzisi, ntlawa hinkwawo wu hlaya xitori xo fana. • Mudyondzi u tirhisa marito yo voniwa, mimpfumawulo, nxopoxopo wa mbangu na xivumbeko xa swo hlamusela vuswikoti loko ku hlayiwa. • U sungula ku tilawula hi yexe loko a hlaya, hi tlhelo ro tsundzuka no twisisa marito. • U hlaya a ri karhi a engetela mahlayelo lamanene no kombisa leswi a titwisaka xiswona hi leswi a swi hlayeke. • U yisa emahlweni ku vumba ntivomarito lowu voniweke hi nkarhi wa nongonoko wo hlaya, ku tirhisa maendlelo na matwisiselo ya wona ku ya hi swiyimo swo hambanahambana na nongonoko wa marito lama tirhisiwaka ngopfu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u hlayela ehenhla ka xiyimo xa yena eka ku hlaya hi ntlawa loku leteriweka hi mudyondzisi, hileswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya xitori xo fana. • Mudyondzi u tirhisa marito yo voniwa, mimpfumawulo, nxopoxopo wa ximbangu na xivumbeko swo hlamusela vuswikoti loko ku hlayiwa. • U sungula ku tilawula hi yexe loko a hlaya, hi tlhelo ro tsundzuka no twisisa marito. • U hlaya a ri karhi a engetela mahlayelo lamanene no kombisa leswi a titwisaka xiswona hi leswi a swi hlayeke. • U yisa emahlweni ku vumba ntivomarito lowu voniweke hi nkarhi wo nongonoko wo hlaya, ku tirhisa maendlelo na matwisiselo ya wona ku ya hi swiyimo swo hambanahambana na nongonoko wa marito lama tirhisiwaka ngopfu. 	☐ Mudyondzi u hlayela ehenhla ka xiyimo xa yena eka ku hlaya hi ntlawa loku leteriweka hi mudyondzisi, hi leswaku ntlawa hinkwawo wu hlaya xitori xo fana. A tlhela a sungula t ku ti yingisela loko ari eku hlayeni. U hlaya a ri karhi a engetelela mahlayelo lamanene no kombisa ku lemuka na ku twisisa leswi a swi hlayeke.

		nongonoko wo hlaya, ku tirhisa maendlelo na matwisiselo ya wona ku ya hi swiyimo swo hambanahamban a na nongonoko wa marito lama tirhisiwaka ngopfu.				
Ku hlaya hi munhu wun'we.	☐ Mudyondzi u hlayela ehenhla a hlayela munghana wa yena. ☐ U hlaya switshuriwa swo fana na tikhomiki na tibuku to hlayela hi ku olova ta swilo leswi swi nga ri ki swa ntiyiso a ri yexe.	<ul style="list-style-type: none"> U hlaya leswi a swi tsaleke na leswi swi tsariweke hi vadyondzi van'wana. U hlaya switshuriwa swo fana na tikhomiki na tibuku to hlayeka hi ku olova ta swilo leswi swi nga ri ki swa ntiyiso a ri yexe. 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u hlayela ehenhla a hlayela munghana wa yena Tlanga swintlangwani na ku hetisa swiphazamisa marito ku tiyisisa swikili swo hlaya na ntivo marito. Xikimbiso: Ntlangu wa bingo 	<ul style="list-style-type: none"> U hlaya leswi a swi tsaleke na leswi swi tsariweke hi vadyondzi van'wana. U hlaya switshuriwa swo fana na tikhomiki na tibuku to hlayeka hi ku olova ta swilo leswi swi nga ri ki swa ntiyiso a ri yexe. Tlanga swintlangwani na ku hetisa swiphazamisa marito ku tiyisisa swikili swo hlaya na ntivo marito. Xikimbiso: Ntlangu wa bingo 	<ul style="list-style-type: none"> Mudyondzi u hlayela ehenhla a hlayela munghana wa yena U hlaya switshuriwa swo fana na tikhomiki na tibuku to hlayeka hi ku olova ta swilo leswi swi nga ri ki swa ntiyiso a ri yexe. Tlanga swintlangwani na ku hetisa swiphazamisa marito ku tiyisisa swikili swo hlaya na ntivo marito. Xikimbiso: Ntlangu wa bingo 	☐ <ul style="list-style-type: none"> U hlaya switshuriwa swo fana na tikhomiki na tibuku to hlayela hi ku olova ta swilo leswi swi nga ri ki swa ntiyiso a ri yexe. Tlanga swintlangwani na ku hetisa swiphazamisa marito ku tiyisisa swikili swo hlaya na ntivo marito. Xikimbiso: Ntlangu wa bingo

Nhlokomhaka ya xiphokhama

KU TSALA (Swin'we, Ntlawa, un'we)
Mpimohansi: awara yin'we hi vhiki (4 x 15 mins) Mpimohenhla: awara yin'we hi vhiki (3 x 20 timinetse)

Core Vundzeni, Minongoti na vuswikoti	☐ Tirhisa migingiriko ya ku tsala swin'we ku kombisa maendlelo yo tsala (ku pfpfarhuta, ku lulamisa na ku hangalasa.) ☐ Vadyondzi lava tsandzekaka va nga pfuniwa eku endleni ka swivulwa swa mahungu ya vona hi voxwe.					
	☐ U tsala tindzimana leti nga hundzeki ntlhanu hi mintokoto ya yena n'wini kumbe hi timhaka to fana na mahungu ya siku na siku. ☐ Mudyondzi u teka xiave eka nkanerisano wo hlawula nhlokomhaka leyi faneleke ku tsariwa hi	<ul style="list-style-type: none"> U tsala tindzimana yin'we ku fika ka timbirhi leti ngana swivulwa swo fika nhungu a hlamusela mintokoto ya yena n'wini. Mudyondzi u teka xiave eka nkanerisano wo hlawula nhlokomhaka leyi faneleke ku tsariwa hi yona. U tsala xitshuriwa xo kombisa matitwelo ya yena xo fana na 	<ul style="list-style-type: none"> U tsala tindzimana leti nga hundzeki timbirhi. (swivulwa leswi nga hundziki nhungu hi mintokoto ya yena n'wini. Mudyondzi u teka xiave eka nkanerisano wo hlawula nhlokomhaka leyi faneleke ku tsariwa hi yona. U tsala xitori xa yena n'wini hi swivulwa leswi nga hundziki ntsevu. U tirhisa mahikahatelo hi mfanelo. Hiko, hefemulo, mimfungho ya swivutiso na xihlamariso. U lemuka matirhiselo ya maviti na maendli. U sungula ku peleta marito lama tolovelekeke hi mfanelo. Mudyondzi u tiendlela xihlayisa marito na dikixinari ya yena n'wini. 	<ul style="list-style-type: none"> U tsala tindzimana leti nga hundzeki timbirhi. (swivulwa leswi nga hundziki nhungu hi mintokoto ya yena n'wini. Mudyondzi u teka xiave eka nkanerisano wo hlawula nhlokomhaka leyi faneleke ku tsariwa hi yona. U tsala xitori xa yena n'wini hi swivulwa leswi nga hundziki ntsevu. U tirhisa mahikahatelo hi mfanelo. hiko, hefemulo, mimfungho ya swivutiso na xihlamarisi. U tirhisa nkarhi wa sweswi na lowu nga hundza hi mfanelo. <ul style="list-style-type: none"> U sungula ku peleta marito lama tolovelekeke hi mfanelo. U hlaya na ku burisana na munghana wa yena leswi a swi tsaleke. Mudyondzi u tiendlela xihlayisa marito na dikixinari ya yena n'wini. 	<ul style="list-style-type: none"> U tsala tindzimana leti nga hundzeki timbirhi. (swivulwa leswi nga hundziki nhungu hi mintokoto ya yena n'wini. Mudyondzi u teka xiave eka nkanerisano wo hlawula nhlokomhaka leyi faneleke ku tsariwa hi yona. U tsala xitshuriwa xo kombisa matitwelo ya yena xo fana na khadi ro nkhenza kumbe papila a ri karhi a tirhisa xivumbeko xa matsalelo lexi a nyikiweke xona. U sungula ku peleta marito lama tolovelekeke hi mfanelo. U tirhisa mahikahatelo lamanene, leswaku van'wana va kota ku hlaya leswi a swi tsaleke. U lemuka na ku tirhisa masivi na maendli hi mfanelo. U hlaya na ku burisana na 	☐ U tsala tindzimana leti nga hundzeki timbirhi. (swivulwa leswi nga hundziki nhungu hi mintoto ya yena n'wini. ☐ U tirhisa nkarhi wa sweswi na lowu nga hundza hi mfanelo. Na ku hlayela munghana wa yena n'wini.

	<p>yona. Mudyondzi u tiendlela xihlayisa marito na dikixinari ya yena n'wini.</p>	<p>khadi ro nkhenza kumbe papila a ri karhi a tirhisa xivumbeko xa matsalelo lexi a nyikiweke.</p> <ul style="list-style-type: none"> • U peleta marito lama tolovelekeke hi mfanelo. • U tirhisa mahikahatelo lamanene (hiko, hefemulo, mimfungho ya swivutiso, xihlamalo. • U lemuka matirhiselo ya masivi. • U hlayela munghana wa yena leswi a swi tsaleke. • Mudyondzi u tiendlela xihlayisa marito na dikixinari ya yena n'wini. 			<p>munghana wa yena leswi a swi tsaleke.</p> <p>Mudyondzi u tiendlela xihlayisa marito na dikixinari ya yena n'wini.</p>	
--	---	---	--	--	--	--

Tinhloko mhaka ta xiphokhama	<p>NTIVOTSALO</p> <p>Mpimohansi: 45 mins per week (3 x 15 wa timinete) Mpimohenhla: 1 hour per week (4 x 15 timinete)</p> <p>Vadyondzi va ya emahlweni va tsala va nga koki eka matsalelo lama kandziyisiwewe kambe vas ungula ku dyondza muxaka wa matsalelo yo hlanganisa marito. Muxaka wa matsalelo yo hlangannisa marito kumbe yo koka wu ta lawuriwa hi pholisi ya ntivontsalo ya xikolo/pholisi ya xifundzhankulu.</p>
-------------------------------------	---

Vundzeni, Minongoti Na vuswikoti	<p>☐ Mudyondzi u tsala maletere lamakulu na lamantsongo hinkwawo a nga kokakoki no tsala hi vutshembi na hi nkhaqato.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa switirhisiwa swo tsala hi voko swo fana na penisele, rhaba, rhula hi ndlela leyi amukelekaka. • Mudyondzi u tsala maletere lamakulu na lamantsongo hinkwawo a nga kokakoki no tsala hi vutshembi na hi nkhaqato. 	<ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa switirhisiwa swo tsala hi voko swo fana na penisele, rhaba, rhula hi ndlela leyi amukelekaka. • Mudyondzi u tsala maletere lamakulu na lamantsongo hinkwawo a nga kokakoki no tsala hi vutshembi na hi nkhaqato. 	<ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa switirhisiwa swo tsala hi voko swo fana na penisele, rhaba, rhula hi ndlela leyi amukelekaka. • Mudyondzi u tsala maletere lamakulu na lamantsongo hinkwawo a nga kokakoki no tsala hi vutshembi na hi nkhaqato. 	<p>☐ Mudyondzi u tsala maletere lamakulu na lamantsongo hinkwawo a nga kokakoki no tsala hi vutshembi na hi nkhaqato.</p>
---	---	---	---	---	---

Nkoka	<ul style="list-style-type: none"> • U siya ndhawu leyi faneleke exikarhi ka marito exivulweni. • U tirhisa switirhisiwa swo tsala hi voko swo fana na penisele, rhaba, rhula hi ndlela leyi 	<ul style="list-style-type: none"> • U tsala a nga koki maletere lamakulu na lamantsongo. • U tsala hi ku tirhisa matsalelo yo hambanahambana. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u tsala maletere lamakulu na lamantsongo hinkwawo anga kokakoki no tsala hi vutitshembhi na hi nkhaqato. • U tsala hi ku tirhisa matsalelo yo hambanahambana. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u tsala maletere lamakulu na lamantsongo hinkwawo anga kokakoki no tsala hi vutitshembhi na hi nkhaqato. • U tsala hi ku tirhisa matsalelo yo hambanahambana. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u tsala maletere lamakulu na lamantsongo hinkwawo anga kokakoki no tsala hi vutitshembhi na hi nkhaqato. • U tsala hi ku tirhisa matsalelo yo hambanahambana. • U tsala tipatironi ku lulamisela ku kota ku tsala hi ku hlanganisa marito kumbe hi ku koka.
--------------	--	--	--	--	---

	amukelekaka.						
Vutivi na vuswikoti	Kotara ya vunharhu vutivi na swa nkoka						
SWITIRHISIWA	Tibuku tin'wana to hlaya Swikomba marito Buku yo tirhela ya DBE Swifaniso Tiphositara	Tibuku tin'wana to hlaya Swikomba marito Buku yo tirhela ya DBE Swifaniso Tiphositara	Tibuku tin'wana to hlaya Swikomba marito Buku yo tirhela ya DBE Swifaniso Tiphositara	Tibuku tin'wana to hlaya Swikomba marito Buku yo tirhela ya DBE Swifaniso Tiphositara	Tibuku tin'wana to hlaya Swikomba marito Buku yo tirhela ya DBE Swifaniso Tiphositara	Tibuku tin'wana to hlaya Swikomba marito Buku yo tirhela ya DBE Swifaniso Tiphositara	Tibuku tin'wana to hlaya Swikomba marito Buku yo tirhela ya DBE Swifaniso Tiphositara
Makambeleso ya dyondzo	<p>Swi huma eka XIPHOKHAMA lexi komisiweke eka leswi nga cinciwa eka xiyenge xa 4, mapapila ya 6-10.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mintirho yi fanele ku langutisisiwa yi tlhela yi kamberiwa hi nkarhi wa tidyodzo ta ririmi siku na siku. ● Vuswikoti a byi vuli ntirho lowu fanelaka ku kamberiwa minkarhi hinkwayo, kambe byi nga va byi vula leswaku vadyondzi va nyikiwa nkarhi wo endla migingiriko hi ku vulavula, ku endla kumbe ku tsala. ● Makambeleso ma endliwa ntsena loko vundzeni byi dyondzisiwile na swona vadyodzi va swi ringetile/dyondzile/tsarile ko tala. ● Makambeleso ya mintirho ya swa nomo ya fanele ku nghenelelana na swikili swa vutomi na tinhlayo laha swi kotekaku. ● Makambeleso i maendlelo ya masiku hinkwawo yo hlengeleta, tsala ehansi, u tirhisa na ku nyika mbuyelo hi maendlelo ya ku humelela ka vadyondzi hi ku ndlandlamuxa vutivi, swikili na mahleketelelo. ● swi ni nkoka ku lemuka leswaku makambeleso man`wana na man`wana a ma fanelanga ma voniwa kumbe ku tekiwa ma ri ntirho wa siku rin`we kumbe xikambelo, kambe ma fanele ma fanelana na maendlelo ya makambeleso ya masiku hinkwawo. ● Migingiriko ya makambeleso yi endliwa hi swiphemu swo hambanahambana swa dyondzo ya Ririmi eka giredi 1-3. Swi ni nkoka ku tekela enhlokweni maendlelo yo katsakanya leswi swi kombisiweke eka nkarhi lowu pimiweke wa ku hlaya no tsala' (mapapila ya 11-12, xiyimo xa masungulo XIPHOKHAMA Ririmi ra le kaya xiyenge xa 2) swi fanerile ku letela maendlelo ya migingiriko ya makambeleso nkarhi hinkwawo loko swi koteka. <p>→ Migingiriko ya makambeleso ya fanele ku endliwa hi ndlela leyi ringanyetaka swikili leswi kamberiwaka. Leswi swi ta endla leswaku mudyondzisi a nga kambeli swikili swin`we a honisa swin`wana;</p> <p>→ Tirhisa nkantsakanyo wa kharikhulamu eka xiyenge xa 3 eka XIPHOKHAMA tindzimi hinkwato) (ATP leyi) tani hi xiletelo ku tiyisisa leswaku u heta vundzeni bya kharikhulamu.</p> <p>→ Vundzeni bya kharikhulamu byi kombisiwile eka xiyenge xa 3 ku nga ri hi vhiki, vundzeni, swikili na vutivi a swi fanelana swi siya vangwa eka tikotara hinkwato ta mune.</p>						
Xikombiso xa Gingiriko wa makambeleso	<p>Ku yingisela na ku vulavula:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mudyondzi u yingisela ndzandzelelano wa swivutiso kutani a angula ehenhla ka swona hi mfanelo. • U yingisela ku kuma vuxokoxoko bya xitori kutani a hlamula swivutiso swo pfuleka. Xikombiso hlamusela xivangelo. <p>Ntivomimpfumawulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Swa nomo na swiendleko: U lemuka leswaku mimpfumawulo yi nga yimeriwa hi maletere yo hambanahambana lama va nga ma hlawulaka (Landzelerisa hi karhi wo hlaya na le ka xiyenge xa ntivomimpfumawulo) • Ku tsala : 						

- U aka marito hi ku tirhisa switatisi na switwari, mimpfumawulo ya maletere mambirhi lama nga dyondzisiwa.

Ku hlaya

- **Swa nomo:ku hlaya hi ntlawa lo ku leteriwaka**
- Mudyondzi u hlaya a miyerile na ku hlayela ehenhla eka buku ya yena laha va rhangeriweke hi mudyondzisi laha va hlayaka xitori xin'we hinkwavo
- U tirhisa ntivompfumawulo ku endla maqhinga yo hlaya marito lama va hlanganaka na wona ro sungula(landzellersa nkarhi wo hlaya)
- U tirhisa marito ya nkoka na tinhlokomhaka ku kuma mahungu yo huma eka tibuku tin'wana to hlayiwa (Landzellerisa nkarhi wo hlaya)

Vuswikoti byo hlaya xitshuriwa

- Swivutiso swo ka swi nga kongomi
- Ku vhumba / ku kumbetela
- Ku veketela nakambe:
Swivutiso swa :Yini, hikwalaho ka yini?

Ku tsala:

- Mudyondzi u tsala xitshuriwa xa matitwelo ya yena xo fana na khadi ro navelela ku hola ka munhu
- U tsala tindzimana ta kwalomu ka yin'we ku fika ka timbirhi hi mintoto ya yena n'wini.
- U tirhisa mahikahatelo lamanene (hiko, hefemulo, mimfungho ya swivutiso, xihlamari.

Ntivontsalo:

U vumba / ku tsala maletere lamakulu na lamantsongo hinkwawo hi ku koka.